

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE ECCLESIA|| TRIVMPHANTE,|| TRIBVS LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, [1599]

VD16 B 1607

IX. Imagines in templis rectè collocari.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53909](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53909)

quos opponit Calvinus Gregorio, cum dicunt, lignum esse doctorem vanitatis, vel mendacij, de simulacris fallorū Deorum, non de veris Sanctorum imaginibus loquuntur.

Dico **SECUNDO**, idola quidem esse doctores mendacij, quia volunt videri Dij; vel certè videntur referre Deorum effigiem, cum verè non referant. At imago Dei, & Trinitatis, ut à nobis pingitur, doctor est veritatis, quia neque habetur pro Deo à nobis, neq; fit ad referendam Dei effigiem, sed ad perducendum hominem in aliquam Dei notitiam per analogicas similitudines.

Ad **QUINTVM**, iam ostendimus quemadmodum pingi possit res incorporea.

Ad **ULTIMVM**, pingi solent absentia, quia non videntur: Deus autem licet sit præsens, tamen non videtur, idè pingi potest, ac si abesset. Alioqui nec oporteret orare Deum voce exteriori, voces enim sunt propter eos, qui non intuentur cogitationes: Deus autem scrutatur renes, & corda.

CAPVT IX.

Imagines in templis rectè collocari.

ALTERVM Calvini dictum, quòd imagines non debeant poni in templis, probat ipse lib. I. Instit. cap. II. **PRIMO**, quia primis quingentis annis non fuerunt ullæ imagines in templis Christianorum.

SECUNDO, quia Concilium Elibertinum can. 36. prohibet picturas in templis fieri.

TERTIO, quia non potest imago in templo, in sublimi loco statui, quin statim erigatur signum quoddam idololatriæ. Nam, ut **B. AVGVSTINVS** ait, epist. 49. *Cum his sedibus locantur honorabili sublimitate, et à precantibus, atque immolantibus attendantur, ipsa similitudine animatorum membrorum, atque sensuum, quamuis sensu, & anima careant, afficiunt infirmos animos, et vivere, ac spirare videantur.* Item in Psalm. 113. *Hoc enim facit, & extorquet quodammodo illa figura membrorum, et animus in corpore vivens magis arbitretur sentire corpus, quod suo simillimum videt, &c.* Et paulò post: *Plus valent simulacra ad curvandam infelicem animam, quòd os, oculos, aures, pedes habent: quàm*
ad

ad corrigendam, quod non loquuntur, neque vident, neque audiunt, neque ambulant. Ibidem Augustinus dicit, in templis Christianorum esse quidem vasa aurea, & argentea, sed non talia, quæ os habeant, & non loquantur. Confirmat etiam ex 1. Ioan. vlt. vbi Ioannes non dicit, vt caueant à cultu simulacrorum, sed à simulacris ipsis, quia nimirum non possunt haberi in templo, quin adorentur.

QUARTO probat, quia templa sunt instituta pro imaginibus viuis & iconicis, atque à Deo institutis, quales sunt primitus, qui est imago internæ sanctificationis, & gratiæ, & sacra Cæna, quæ est imago corporis Domini: sicut ergo templa ornantur istis viuis quodammodo imaginibus, ita debentur necessestantur imaginibus mortuis.

QUINTO, probat lib. 4. cap. 9. §. 9. ex Epiphano in epistola ad Ioannem Hierosolymitanum, vbi dicit, contra Scripturæ auctoritatem esse, quod in Ecclesia pendeat imago hominis, & loquitur de imagine, quam ipse dicit fuisse Christi, vel Sancti alicuius.

SEXTO addunt alij, quod Adrianus Imperator (teste Adria-
Lampridio in vita Alexandri Imperatoris) in gratiam Christianorum templa iusserit extrui sine simulacris.

Hæc sunt illorum argumenta, quibus tamen nihil terribilius asserimus nusquam melius, quam in templis imagines Sanctorum collocari. Probatur PRIMO, quia in Testamento veteri, quando Iudæi propensissimi ad idololatriam erant, in templo fuerunt imagines Cherubin, Exodi 25. & 3. Reg. 6.

SECUNDO, probatur ex consuetudine Ecclesiæ, quæ fuit primis quingentis annis, vt appareat impudens Caluini mendacium. Tertullianus in lib. de pudicitia ante medium bis testatur, in sacris calicibus Ecclesiæ Catholicæ depictum fuisse Christum in forma pastoris ouem errantem suis humeris reportantis ad ouile. & tam erat id commune, vt Catholici, contra quos in eo lib. scribit Tertullianus, inde argumentum sumerent ad probandum pœnitentiam, etiam grauium delictorum, in Ecclesia concedi. At certè calices sacri in Ecclesiis, & in loco maximè sacro poni solent.

Sozomenus lib. 5. cap. 20. & Nicephorus lib. 10. cap. 30. scribunt, tempore Iuliani Apostatæ statuam Christi, quæ apud Panceadam fuerat, in templum à Christianis introductam, quod

quod certè factum est ante annum Domini CCCC. cum ad eum annum Sozomenus non peruenerit. Eusebius lib. 3. & 4. de vita Constantini, dicit, in templis à Constantino exstructis in Palæstina, fuisse maximam copiam imaginum aurearum & argentearum.

NAZIANZENSIS epist. 49. ad Olympium, conqueritur, quod ciuitas Diocæsariensis euertenda esset, in qua ipse templum mirificè exornarat. & addit: *Neque enim si statua dei ciantur, hoc nos excruciat, etiamsi aliqui excruciat, Verum, &c.*

DAMASVS in vita Syluestri scribit, Constantinum in loco, vbi fuerat baptizatus, posuisse agnum ex auro purissimo, ad dexteram agni statuam argenteam Saluatoris; ad læuam autem, statuam argenteam Ioannis Baptista. in Ecclesia autem ipsa Lateranensi posuisse imagines argenteas Saluatori, Apostolis duodecim, & Angelis quatuor. In VII. Synodo, actio. 6. refertur, quemadmodum discipuli S. Epiphani, templum Epiphanio erexerunt, & imaginem eiusdem in eo posuerunt.

BASILIVS oratione in S. Barlaam in fine, in ipsa concione ostendit imaginem sancti Barlaam alicubi in templo depictam, & ait, gaudere se, quod melius pictores expresserint manum eius pro Christo combustam, quam ipse oratione descripserit: *Abeo, inquit, fortium Martyris factorum pictura à vobis superatus. Gaudeo tali vestra fortitudinis victoria hodie victus. Video manus ad ignem, luctam exactius à vobis descriptam. Video luctatorem in vestra imagine illustrius depictum.*

Gregorius NYSSENSIS oratione in Theodorum, initio: *Obletatur, inquit, dum adem, & templum Dei, & magnitudine structura; & adiecti ornatus decore splendido elaboratum intuetur, vbi & faber in animalium figuram lignum formauit, & pictor induxit etiam flores artis in imagine depictos, fortia facta Martyris, repugnantias, cruciatus, efferatas & immanes tyrannorum formas, impetus violentos, flammeam illam fornacem, beatissimam consummationem athleta, certaminum praesidis Christi humanae formae effigiem, omnia nobis tanquam in libro quodam, qui linguarum interpretationes contineat, coloribus artificiosè depingens, certamina atque labores*

labores

labores Martyris nobis expressit, ac tanquam pratum amenum & floridum, templum ornauit. Solet enim etiam pictura tacens in pariete loqui, maximeque prodesse.

In Missa CHRYSOSTOMI, quam Erasmus Latinam fecit; sic habetur: *Sacerdos egreditur e paruo ostio portans Euangelium, procedente ministro cum lucerna, & conuersus ad Christi imaginem inter duo ostia, inflexo capite cum exclamatione dicit, &c.*

EVODIVS lib. 2. de miraculis S. Stephani scribit, in Ecclesia, ubi reliquiae S. Stephani seruabantur, fuisse quoque imaginem eiusdem Martyris depictam, ad quam uisendam frequentes homines concurrere soliti erant.

PRUDENTIVS in hymno de S. Cassiano scribit, se in templo S. Cassiani uidisse super altare eius imaginem.

Erexi ad caelum faciem, stetit obuia contra

Fucis colorum picta imago Martyris,

Plagas mille gerens, totos lacerata per artus,

Ruptam minutis praefrens punctis cutem.

Item de S. Hippolyto:

Picta super tumulum species liquidis uiget Umbra,

Effigians tracti membra cruenta uiri.

PAVLINVS epist. 12. ad Seuerum, conqueritur, quod una cum S. Martino in templo depingi curauerat. & rogat, ut saltem ista carmina adscribi iubeat:

Adstat Martinus perfecta regula uita,

Paulinus ueniam quo mereare docet.

Hunc peccatores, illum spectare beati,

Exemplar Sanctis ille sit, iste reis.

Et natali 10. S. Felicis, inquit: *Sanctasque feramur in aula*

Miremurque sacras, veterum monumenta, figuras, &c.

Nicephorus libro 14. cap. 2. scribit, Pulcheriam Augustam posuisse in templo, quod Constantinopoli ipsa exstruxerat imaginem B. Mariae, quam e Hierosolymis ad eam miserat Eudocia.

VALENTINIANVS iunior admonitus a Sixto Papa (ut in uita Sixti scribunt Anastasius, qui suppleuit Pontificale Damasi, Platina, & alij) posuit in Ecclesia S. Petri supra tumulum, id est, super altare B. Petri, imaginem auream Saluato-

ris, gemmis pretiosissimis ornatam, & duodecim Apostolorum imagines item aureas.

B. AUGUSTINVS lib. I. de consensu Euangelistarum, cap. 10. testatur, multis in locis suo tempore cerni potuisse Christum depictum inter Apostolos Petrum & Paulum: & idem dicit de historia Abrahæ mactare volentis filium lib. 22. contra Faustum, cap. 73. Non est autem credibile Augustinum loqui de priuatis domibus, ad quas non omnibus patet aditus, sed de publicis locis, & locis non prophanis, sed sacris; nam B. GREGORIUS lib. 9. epist. 9. dicit, in locis venerabilibus, non sine ratione depictas imagines Sanctorum fuisse ab antiquis. vbi nomine antiquorum non potest intelligere homines sui seculi, sed superiorum; floruit autem ipse post annum CCCC. Ergo loquitur de Patribus, qui ante annum CCCC. floruerunt.

Denique Adrianus I. in libro pro imaginibus, qui habetur post VII. Synodum circa finem, refert Syluestrum, Damásum, Celestinum, Sixtum, Leonem, Ioannem, & Pelagium, Pontifices templa picturis exornasse. qui tamen omnes ante annum Domini CCCC. sederunt. Vides igitur, quàm egregiè mentiatur Calvinus, cùm ait in Instit. lib. I. cap. II. §. 13. in templis Christianorum non fuisse imagines primis CCCC. annis.

TERTIO, probatur ex quatuor Conciliis, duobus Orientalibus, & duobus Occidentalibus. In Oriente celebrata est VII. Synodus tota pro hac re. Item in VIII. Synodo, can. 3. renouantur decreta VII. Synodi. In Occidente celebratum est Concilium Romanum sub Gregorio III. quod quidem nationale fuit, sed concurrerunt ad id Concilium ferè mille Episcopi. In eo Concilio damnata est hæresis Iconomachorum, imagines è templis deturbantium sub ipsis initiis huius contentionis. Vide Sigebertum in Chronico anni DCC. XXXIII. Celebratum est etiam Concilium tempore Stephani & Caroli Magni, pro eadem re, vt testatur Adrianus I. qui Stephano successit, in lib. pro imaginibus ad Carolum.

QUARTO, probatur ratione; nam signa sacra nusquam melius, quàm in sacris locis poni possunt. Deinde nullum est ornamentum templorù melius, quàm sacrarum imaginum, quia imagines simul templum ornant, & continent mentes homi-

homi-

hominum, ne vagentur inanibus cogitationibus. Præterea templum est imago quædam cœli; nam Apostolus Hebr. 9. comparat tabernaculum Mosaicum cum cœlo: & Chryso-
 mus homil. 36. in priorem ad Corinth. dicit, templum Christianorum esse quasi regiam cœli, siue terrestre quoddam cœ-
 lum. Sicut ergo templum est imago cœli, ita decet, ut in templo sint imagines eorum, qui in cœlo sunt, id est, Christi & Sanctorum. Denique ubi melius ponentur imagines Sanctorum, quàm in domibus ipsorum, id est, in basilicis Sanctorum, ubi reliquæ ipsorum quiescunt?

Ad PRIMVM argumentum patet solutio. non enim illud argumentum, sed mendacium fuit. Ad SECUNDVM respondet, Concilium Elibertinum solum prohibere imaginem Dei, quæ pingitur ad ipsius Dei effigiem representandam. Sed non videtur satisfacere, tum quia Concilium loquitur in genere de picturis, tum etiam quia non erant in viâ tempore, immò nec vnquam fuerunt in Ecclesia tales imagines, quæ sunt vera idola, ut ostendimus supra testimoniis Origenis, Augustini, & Damasceni: Concilium autem loquitur de eo, quod fieri solebat, & interdicit ne deinceps fiat.

Nicolaus Sanderus libro 2. de cultu imaginum, cap. 4. respondet, Concilium illud prohibuisse imagines in templis quia tempus & locus id requirebat. tunc enim periculum erat ne Gentiles existimarent, nostros adorare ligna, & lapides: denique periculum erat, ne in persecutionibus fuissent imagines contumelia affectæ à persecutoribus. Hæc solutio bona est.

Neque obstat quod quidam dicunt, hoc Concilium celebratum fuisse post Concilium Nicænum, & proinde non fuisse periculum persecutionum; nam reuera Concilium hoc celebratum fuit ante Nicænum, cum adhuc durarent persecutiones, ut patet ex canone 25. ubi agitur de iis, qui adferbant literas à Confessoribus. Solebant enim ij, qui in persecutione confitebantur fidem, postea dare literas commendatitias pro lapsis ad Episcopos. & in toto ferè Concilio agitur de iis, qui labuntur ad idololatriam. Fateor tamen rationem illam canonis (*Ne id, quod adoratur & colitur, in parietibus depingatur*) non multum quadrare huic expositioni.

Alanus Copus in Dialog. lib. 5. cap. 16. dicit, hic prohiberi imagines, quia ab illis Christianis adorari cœperant tanquã Dij, & hunc esse sensum; Placuit in Ecclesia non esse picturas, ne aliquid in parietibus existens adoretur & colatur vt Deus. In quem sensum accepit istum canonem B. Iuo in suis decretis part. 3. cap. 40. sed huic etiam expositioni ratio canonis nõ omnino quadrat; nam debuisset dici potius, ne id quod pingitur, adoreretur: quã ne id quod adoratur, pingatur.

Alij ergo dicunt tantum prohiberi, ne imagines depingantur in parietibus Ecclesiã, non autem ne depictæ in tabellis aut velis in Ecclesia habeantur. & rationem esse volut propter honorem imaginum, quia in parietibus facillimè corrumpuntur, vel humore parietũ, vel situ, vel alia ratione. qua ratione fuit olim prohibitũ etiam, ne crux in pavimentis sculperetur, ne videlicet cõculcicaretur. & tum hic erit sensus; Placuit picturas in Ecclesia, id est, in ipsa fabrica, siue muris Ecclesiã esse non debere, ne id, quod adoratur & colitur, in parietibus depingatur, id est, ne contingat rem sacram & venerabilem, quales sunt sanctæ imagines, in parietibus esse, vbi facillimè corrumpantur. huic expositioni aptissimè conuenit ratio canonis.

Adde postremò, quidquid Concilium statuerit, magis illud Concilium esse pro nobis, quã contra nos; nam contra nos tantum esse potest Concilium XIX. Episcoporum, quod prouinciale fuit, & minimè cõfirmatum, & in aliis decretis videtur errasse, præsertim cùm in plurimis casibus, ne in articulo quidem mortis, velit absolui pœnitentem.

[Sic enim accipio, quod ait Concilium, communionem dari: quamuis non desint, qui per communionem accipiant solam Eucharistiam. Moueor autem his rationibus. PRIMO, quoniam in ipso Elibertino Concilio pro eodem accipitur reconciliatio & communio. nam can. 69. sic legimus, placuit agere debere pœnitentiam, & sic reconciliari, nisi necessitas infirmitatis cõegerit ante tempus dare communionem. Vbi vides idem esse reconciliare, & dare communionem, aut certe in ipsa communionem includi reconciliationem. Solebant enim veteres Sacramentum reconciliationis semper coniungere cum Sacramento Eucharistia. Et ideo Tertullianus & Cyprianus, & alij scriptores eiusdem antiquitatis pro eodem accipiunt cõmunionem,

NNNnnn

nionem,

nionem, reconciliationem, & pacem. SECUNDO, quia S. Innocentius in epist. ad Exuperium, cap. 2. Corrigens observationem antiquam, qualis fuit tempore Concilij Elibertini, satis aperte indicat, consuevisse penitentibus nonnullis, etiam in fine Vita, negari reconciliationem. Quasitum est, inquit, quid de his observari oporteat, qui post baptismum omni tempore continentia voluptatibus dediti in extremo fine Vita sua penitentiam simul, & reconciliationem communionis exposcunt. De his observatio prior, durior; posterior, interuenientis misericordia, inclinatio est. Nam consuetudo prior tenuit, ut concederetur penitentia; sed communio negaretur. nam cum illis temporibus crebra persecutiones essent, ne communionis concessa facilitas homines de reconciliatione securos non reuocaret a lapsu, negata merito communio est, concessa penitentia ne totum penitus negaretur, & duriores esse remissionem fecit temporis ratio. Sed posteaquam Dominus noster pacem Ecclesiis suis reddidit, iam depulso terrore, communionem deo obuentibus placuit, & propter Domini misericordiam quibus Viaticum profecturus, & ne Nouatiani Haretici negantur Veniam, asperitatem, & duritiam subsequi Videamur. Tribuatur ergo cum penitentia extrema communio, Et homines huiusmodi vel in supremis suis, permittente Salvatore, a perpetuo exitu vindicentur. Hac Innocentius, in cuius Verbis illud expendendum videtur, non dixisse Innocentium, concessam penitentiam, sed concessam penitentiam, negatam communionem. Concedebatur enim lapsis primo penitentia, id est, insungebatur actio penitentiae, deinde alio tempore reconciliatio tribuebatur. Vnde est illud Augustini in epist. 180. ad Honoratum, alius peccatum flagitantibus, alius reconciliacionem, alius etiam ipsius penitentiae actionem. Porro apud Innocentium nomine penitentia non reconciliacionem, sed penitentiae actionem esse intelligendam, perspicuum est ex eo quod dicit, penitentibus penitentiam, & reconciliacionem communionis, concessam suam se penitentiam, ne totum negaretur, & negatam communionem ne homines de reconciliacione securi non reuocarentur a lapsu, & quia remissionem duriores fecit temporis ratio. Vnde vides apud Innocentium id esse negari communionem, quod negari reconciliationem, & remissionem. Quod clarius adhuc perspicitur

perspicitur in verbis sequentibus, ubi dicitur, posteriore tempore concessam fuisse communionem, ne videretur Ecclesia imitari Novatiani asperitatem, & duritiam, qui veniam negabat. Ex sententia igitur Innocentij negare communionem est negare veniam, & Novatiani duritiam imitari, qui, teste Cypriano lib. 2. epist. 4. Ambrosio lib. 1. de penitentia, cap. 2. & Socrate lib. 4. cap. 23. penitentiam concedebat, atq; ad eam hortabatur, sed reconciliationem à Deo petendam, non à sacerdotibus imperiendam docebat. Sed nihil apertius dici potuit eo, quod extremo loco adiunxit Innocentius, tribui videlicet hoc tempore cum penitentia communionem, ut homines in exitu de hac vita à perpetuo exitio vindicentur. Sequitur enim eos, quibus negatur communio, à perpetuo exitio minimè liberari. quod non esset consequens, si negata communione non etiam reconciliatio negaretur.]

Pro nobis autè facit, quòd hinc apertè colligitur, eo tempore fuisse imagines in templis. non enim diceret Concilium: *Placuit picturas in Ecclesia esse non debere*, nisi iam esse cœpissent. Præterea hinc habemus, vel ipsas imagines, vel certè Sanctos, quorū sunt imagines, coli & adorari; id enim significat illud: *Ne id quod colitur & adoratur, in parietibus depingatur*. Adde quod hoc ipsum Concilium can. 26. indicit ieiunium omni Sabbatho. & can. 33. prohibet usum vxorum Episcopis, Presbyteris, Diaconis. quorum vtrumq; execrantur aduersarij nostri.

Ad TERTIVM dico, Augustinum loqui de simulacris præsupposito errore Gentilium. Vult enim Augustinus dicere, quando quis putat simulacrum esse Deum, & accedit, ut adoret, & inuocet ipsum simulacrum, mirabiliter confirmatur, & fouetur in errore, ab ipsa membrorum humanorum similitudine. Ita eum esse intelligendum, probo ex verbis eius; nam in epist. 49. q. 3 ait: *Cum his sedibus collocantur honorabili sublimitate, ut à precantibus, atq; immolantibus attendantur ipsa similitudine animatorum membrorum, atque sensuum, &c.* Vbi nota illud: *ut à precantibus attendantur.* Et quod ibidem addit: *Accedete præsertim Generatione multorum, &c.* Experientia enim docet, imagines quæ non habentur pro Diis, neminem licet rudissimum ita decipere, ut putentur viuere & spirare.

Ad illud de vasis Ecclesiæ aureis dico, Augustinū voluisse ostendere simulacra Gentilium, continere homines in errore, non ratione materiæ, quia pretiosa sint, sed ratione figuræ, quia figuram habent nostræ similem; id autem ostendit Augustinus dupliciter. PRIMO, quia multi dorsum conuertunt ad solem, & interim supplicat simulacro solis: nō quia sol non sit longè nobilior, sed quia figura illa solis globosus nō tam facilè persuadet solem viuere & sentire, quem admodum figura simulacri, quæ est nostræ similis. SECUNDO, quia Catholici etiam habēt in locis sacris vasa ex materia pretiosa, & tamen quia deest figura humana, ne Gentiles quidem putarent ea vasa viuere vel spirare.

DICO S, si calices non putantur viuere, quia carent humana forma, ergo imagines quæ habent humanā formam, si in templo sint, putabuntur viuere. RESPONDEO, Augustinus non dicit, imagines humanæ formæ putari viuere: sed si putentur, putari propter formam, nō propter materiam. Non ergo Augustinus dicit, imagines in Ecclesia non fuisse, sed solum formam humanam simulacrorum, multum valere ad fouendum errorem in iis, qui simulacra pro Diis colunt. Ad confirmationem dico, Ioannem loqui de idolis. Sic enim est in Græco: φυλάξατε ἑαυτὲς ἀπὸ τῶν εἰδωλῶν, ex quo textu Latinum interpretari textum licet.

Ad QUARTVM dico, PRIMO, Calvinum rectè imitari suos maiores; nam etiā antiqui Iconomachi dicebant, nolle se imagines istas mortuas, sed sufficere sibi Eucharistiā, quæ est imago corporis Domini, quibus Catholici responderunt in VII. Synodo, act. 6. tomo 3. Eucharistiā non debere vocari imaginem, vel figuram corporis Domini, cum ipsam Domini corpus reuera sit. SECUNDO dico, imagines viuas & mortuas non esse inter se contrarias, sed alias iuari ab aliis, vt ostendimus. Deniq; imagines Sanctorum non rectè vocari mortuas. Imaginis enim vita, est repræsentatio. Illæ ergo sunt mortuæ, quæ nihil repræsentant.

Ad QUINTVM, Thomas VValdensis tom. 3. tit. 19. ca. 157. dicit, Epiphaniū propter hæresim Antropomorphitarum tunc vigentem hoc fecisse. Alij dicunt, Epiphaniū loqui de imagine hominis prophani, quæ ibi honorabatur instar imaginum Christi & Sanctorum; ita respondet Marianus Victorius

rius in annotatione ad hanc epistolam. communior & verior solutio est, verba illa esse supposititia. quod patet PRIMO, quia post finem epistolæ ista adiecta sunt; epistola enim planè finita erat, ut apparebit legenti.

SECUNDO, quia hæretici Iconomachi non obiecerunt hunc locum Catholicis, cum tamen obiecerint omnia dicta Patrum, quæ vllum colorem habere poterant, ut patet ex VII. Synodo, act. 6.

TERTIO, quia Epiphanius Diaconus in VII. Synodo, act. 6. conuincit duo alia similia loca, Epiphaniij scriptis fuisse inserta ab hæreticis.

QUARTO, quia ut ibidem dicitur, discipuli Epiphaniij in eius templo imaginem eius posuerunt, quod certè non fecissent, si eorum præceptor dixisset, id esse contra Scripturæ auctoritatem.

QUINTO, quia tempore Epiphaniij Basilius, Nyssenus, & alij viuebant, qui imagines in templis laudabant.

SEXTO, quia sententia illa, esse contra Scripturæ auctoritatem, pendere in templo imaginem hominis, indigna esset Epiphanio, viro doctissimo, cum sit ineptissima, nusquam enim id legitur prohibitum, immò contrarium legitur, ut patet de imaginibus Cherubin in forma humana, quæ erant in templo Salomonis.

SEPTIMO, quia Gregorius lib. 9. epist. 9. dicit, nullum unquam Episcoporum ante Serenū Massiliensem fregisse imaginem Christi vel Sanctorum.

OCTAVO, quia B. Hieronymus in epist. ad Pammachium, contra Ioannem Hierosolymitanum, totam ferè hanc epistolam Epiphaniij à se Latinam factam recitat, & tamen non meminit huius veli. NONO, quia nec stylus conuenit cum reliqua epistola.

Ad illud de Adriani templis sine simulacris, dico, Adrianū iussisse fieri templa sine simulacris Gentiliū. Christiani enim nolebant orare in templis Gentilium, quia plena erant idolis. Ideo Adrianus iussit eis fieri templa sine eiusmodi idolis. Vnde idem Lampridius ea simulacra ibidem appellat numina. numina autem non vocantur imagines, nisi proponantur adorandæ pro Diis.

NNNnnn 3

CAPVT